

Belgische investeerders hopen op meer stabiliteit

Springt het licht weer op groen in **Oekraïne**?

De Oranje Revolutie van 2005 is mislukt. De helden van toen, het dynamische duo Viktor Yushchenko, ex-president, en de voormalige Eerste minister Ioulia Tymochenko, bracht het land in de rode cijfers omdat ze elkaar voortdurend ondermijnden. Op 7 februari laatstleden verkozen de burgers van het grootste land van Europa (Rusland niet inbegrepen) een andere voormalige Eerste minister, Viktor Janouchovitch, tot nieuwe president. Kan hij een impuls geven aan een land dat veel investeerders afschrikt?

"**O**ekraïne komt niet voor op onze radar. De reden is eenvoudig: we stellen geen duidelijke vooruitgang vast in de interne consumptie en het statuut van de middenklasse is er niet op verbeterd", stelt de verantwoordelijke van een investeringsmaatschappij die zich specialiseert in groei-landen. Een aantal investeerders laat Oekraïne dus links liggen en verkiest zijn kans te wagen aan de overzijde van de oceanen of diep in Azië in plaats van de uitdaging aan te gaan met een enorm land dat 47 miljoen inwoners telt en dat de brug slaat tussen Europa en Azië. De redenen voor deze koele relatie zijn bekend: de juridische onzekerheid, de corruptie en het politieke onvermogen om een economie te moderniseren en te variëren die blijft steunen op slechts enkele troeven: de vruchtbaarheid van het land (Oekraïne is een echte graanzolder en levert 10% van de graanproductie in de wereld) of de nabijheid van grote buur Rusland waar het land terecht kon voor goedkope energie. Maar de tijden veranderen, daarvan getuigen de recente en herhaaldelijke gasconflicten.

Bbp min 15%

Dankzij de Oranje Revolutie is de democratie er wel sterk op vooruitgegaan en is er een grotere persvrijheid, maar het algemene klimaat om zaken te doen met dit land is niet verbeterd. Oekraïne staat nog steeds op de 142ste plaats (op 180 landen) in het Doing Business-klassement van de Wereldbank en ging er zelfs op achteruit voor wat de criteria 'opstarten van een zaak' en 'krediettoegankelijkheid' betreft, hoewel het aspect 'bescherming van de investeerder' erop vooruitging. Het businessklimaat blijft er zo stroef dat kredietverzekeraar Delcredere zelfs heeft beslist de risi-

cokredieten met betrekking tot Oekraïne niet langer meer te dekken. Daarenboven heeft de economische en financiële crisis ook in dit land sinds 2008 hard toegeslagen. Na stijgingen van 6 tot 7% gedurende de voorbije jaren, noteerde het bbp een daling met 15% in 2009. Door een ingreep van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in 2009 wordt het banksysteem nu kunstmatig in leven gehouden. De inflatie haalt bijna 12% en de nationale munteenheid, de Hrivna, verloor minstens de helft van haar waarde ten opzichte van de dollar.

En toch...

Toch blijft een aantal Belgische bedrijven in dit land geloven, ondanks dit allesbehalve rooskleurig portret. Eind januari dit jaar heeft Reynaers Aluminium in de buurt van Kiev een coördinatiecentrum en een lakfabriek ingehuldigd, goed voor een investering van meer dan 7 miljoen euro. De fabrikant van aluminium-profielen voor de bouwsector geeft zo een nieuwe dimensie aan zijn aanwezigheid in Oekraïne, waar het bedrijf actief is sinds het begin van de jaren '90, eerst via een plaatselijke partner. Het bedrijf koos Oekraïne als uitvalsbasis voor de hele omliggende regio, maar natuurlijk ook voor buurland Rusland, aangezien de twee landen nog steeds door commerciële akkoorden zijn gebonden, wat ook geldt voor vele landen van de ex-Sovjet-Unie. "Het is een immens groot land dat tal van troeven in handen heeft: vruchtbare gronden, een metaalindustrie en een miskend toeristisch potentieel (denken we bijvoorbeeld aan de stranden van de Krim, nvdv.). Het opleidingsniveau is er goed, vooral dat van de ingenieurs", weet CEO **Martine Reynaers**. "Klaarblijkelijk zijn de middelen en de kapitalen beschikbaar om aan de enorme

infrastructuurbehoeften te voldoen, maar op dit ogenblik is er een gebrek aan politieke wil en is er geen doeltreffende centrale administratie om deze middelen te gebruiken." Ook **Stefan Van Doorslaer**, algemeen directeur van Ahlers voor Oekraïne en Rusland, maakt dezelfde analyse. Dit bedrijf voor logistiek is al 15 jaar actief in Oekraïne, waar het onder meer opslagplaatsen bezit. "Het is moeilijk te voorzien welke politieke beslissingen er zullen genomen worden. Uit de verkiezingen komt niet duidelijk naar voor of de keuze zal vallen op een pro-westerse aanpak met als drijfveer de vrijhandel, of op een pro-Russische tendens met een meer geleide visie op de economie", stelt hij vast.

Identiteit ontwikkelen

Het onafhankelijke Oekraïne is nog geen 20 jaar oud en het is niet gemakkelijk om zich te ontdoen van 250 jaar protectoraat als men er bovendien rekening mee houdt dat eerst Moskou en/of nadien het Westen een groot deel van de politieke en economische elite van het land heeft weggevoerd. Oekraïne heeft symbolen nodig die het voor het buitenland aantrekkelijk maakt. "De stad Kiev, waar een merkwaardig museum voor Moderne Kunst werd geopend, zou beter bekend mogen worden", benadrukt Martine Reynaers. "Zoals Polen heeft het land het voordeel etnisch en religieus een relatief homogene bevolking te hebben. Op dit vlak zullen de spanningen dus wel uitblijven. Het land heeft echter nood aan een stabiel politiek klimaat", voegt Reynaers er nog aan toe. Deze stabiliteit zal afhangen van de bereidheid van zowel de verliezers als de winnaars van de recente verkiezingen om samen te bouwen aan een nationale identiteit. De kalmte herstellen zou de prioriteit moeten zijn,

Viktor Ianoukovitch

stabiliteit brengen, maar dat zullen we maar kunnen beoordelen op basis van zijn daden. Hij kan ook de absoluut noodzakelijke toenadering tot Rusland realiseren. Voormalig president Viktor Yushchenko heeft er verkeerd aan gedaan de aansluiting van Oekraïne bij de NAVO te verdedigen", stelt Speeckaert, die gelooft in het potentieel van dit land "waar alles nog te doen is", zowel op het vlak van de industrie, de landbouw als het toerisme.

Euro 2012

Het voetbaltoernooi Euro 2012 (georganiseerd samen met Polen) zou een positieve dynamiek kunnen scheppen, in de hoop dat het geen antireclame wordt. "Dit evenement vormt een belangrijke politieke stimulans en zou tot een beter onthaal van buitenlandse investeerders kunnen leiden. Dit onthaal ging er recent al op vooruit met de opening van een 'hotline' in het Engels voor buitenlandse bedrijven", aldus Stefan van Doorslaer.

De bedrijfsleiders die erin slaagden voet aan de grond te krijgen in Oekraïne, proberen het bijzonder sombere imago dat de zakenwereld in dit land vaak meekrijgt, wel te relativiseren: "Als BtoB-bedrijf werden wij nooit met corruptie geconfronteerd, maar wij

hebben wel nooit rechtstreeks contact met de opdrachtgevers. We ondervonden ook nooit problemen om gronden te kopen. Laten we de vingers maar kruisen. Een groot probleem echter blijft de btw. De overheid betaalt nooit de btw terug", klaagt Martine Reynaers. Voor Ahlers is het toch wel de toegang tot grondeigendom en de juridische onzekerheid – de wetten kunnen op

verschillende manieren geïnterpreteerd worden – die de belangrijkste problemen vormen in de praktijk.

Sluimerende olifant

Tijdens een bezoek aan het VBO medio oktober 2009 pleitte voormalig president Viktor Yushchenko niet alleen voor een geleidelijke integratie van zijn land in de Europese Unie, maar verdedigde hij ook de economische mogelijkheden van Oekraïne bij de Belgische bedrijfsleiders: "Oekraïne is een sluimerende olifant die binnen 3 tot 4 jaar zal ontwaken en de Europese Unie zal verbazen met zijn kracht." We zullen zien. ●

Olivier Fabes

Door een ingreep van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) in 2009 wordt het bankstelsel nu kunstmatig in leven gehouden

hoopt **Alain Speeckaert**, gedelegeerd bestuurder van Sibelco, een groep met hoofdzetel in Dessel, die gespecialiseerd is in de ontginning, productie en distributie van mineralen, meer bepaald voor de glasindustrie. Sibelco is al jarenlang actief in Oekraïne. "Het eeuwige conflict aan de top van het land heeft Oekraïne er niet op doen vooruitgaan. President Ianoukovitch kan het land

Toch potentieel voor kmo's

Lionel Bonjean, directeur van het agentschap Hainaut Développement dat sinds 2005 een kantoor heeft in Oekraïne en er Waalse kmo's begeleidt, beweert dat het land zich "aan een fenomenale snelheid ontwikkelt", maar moeilijk toegankelijk blijft voor kmo's die niet voldoende groot zijn om vertrouwenswaardige partners ter plaatse te vinden. "Er bestaat geen echte kmo-

structuur in Oekraïne." Volgens hem richten de Belgische kmo's zich in crisistijden veeleer naar opkomende landen waar het commercieel risico veel kleiner is. Naast de taalbarrière kan men er zich ook nog aan een tariefmuur verwachten. Bonjean: "Een producent van speciale bieren die een eenvoudig demonstratiepakket wilde opsturen, stelde vast dat deze verzending door de

verschillende douanetarieven even duur zou worden als het sturen van een hele vrachtwagen." Toch is hij ervan overtuigd dat vooral het voetbaltoernooi Euro 2012 een echte buitenkans kan bieden aan kmo's die zich specialiseren in beeldverwerking, onthaalinfrastructuur of luxe-producten, op voorwaarde dat het land gevrijwaard blijft van belangrijke politieke crisissen.